

Loyiha ishi: “Yagona Vatan - yagona xalq”

Mashg'ulotning maqsadi

O'zbekistonda istiqomat qilayotgan turli millat va elat vakillarining yagona maqsad yo'lida birlashgani, o'zaro ahilligi, do'stligi va bag'rikenglik muhitini chuqur anglatish; o'quvchilarda milliy g'urur, Vatanga muhabbat va yurtimizdagi tinchlik hamda osoyishtalikni qadrlash hissini shakllantirish.

Kutilayotgan natijalar:

Mazkur loyiha yakunida o'quvchilar mamlakatimizda millatlararo totuvlikni ta'minlash borasidagi siyosatning mazmunini chuqur anglab yetadilar va mustaqil ravishda axborot izlash, manbalar bilan ishlash hamda so'rovnomalar o'tkazish ko'nikmalarini rivojlantiradilar. Shuningdek, ular jamoada hamjihatlikda ishlash, o'z fikrini erkin bayon etish va ommaviy axborot vositalari yoki sinf oldida taqdimot qilish malakasini oshiradilar. Eng asosiysi, o'quvchilarning qalbida “O'zbekiston - umumiy uyimiz” degan tushuncha yanada mustahkamlanib, yurtimizda yashovchi turli millat vakillarining urf-odatlarini va qadriyatlariga hurmat hissi kuchayadi hamda ularda yot g'oyalarga qarshi sog'lom ma'naviy immunitet shakllanadi.

I.Tashkiliy qism - 5 daqiqa

O'quvchilar bilan samimiy salomlashish, davomatni aniqlash va sinfning mashg'ulotga tayyorgarligini nazorat qilish. O'quvchilar diqqatini jamlab, ularni mashg'ulotga ruhiy jihatdan tayyorlash. Mashg'ulot mavzusi va maqsadini qisqacha tushuntirib, faol ishtirok etish va o'z fikrlarini erkin bayon qilishga yo'naltirish.

II.Motivatsion qism - 5 daqiqa

O'qituvchi: Assalomu alaykum, aziz o'quvchilar! Bugungi mashg'ulotimizni boshlaymiz. Bugun biz o'tgan mashg'ulotlarda fikr yuritgan muhim tushunchalarni birlashtirib, “Yagona Vatan - yagona xalq” g'oyasi asosida loyiha ishlarini ko'rib chiqamiz.

Avvalo, bir savolga e'tibor qarating:

“Bizni yagona xalq sifatida birlashtiradigan kuch nima?”

Bu savolga har biringiz o'z qarashingizdan kelib chiqib javob berishingiz mumkin. Kimdir Vatan, kimdir ona tilimiz, yana kimdir umumiy tarix, milliy qadriyatlar, tinchlik va hamjihatlikni asosiy omil sifatida ko'rsatishi mumkin.

Endi tasavvur qiling: agar jamiyatda turli qarash va qiziqishlarga ega insonlarni birlashtirib turadigan umumiy qadriyatlar bo'lmasa, mamlakat taraqqiyoti qanday kechadi?

Marhamat, dastlabki fikrlaringizni tinglaymiz.

O'quvchilar: O'quvchilar o'z fikrlarini qisqacha bayon qiladilar. O'qituvchi o'quvchilar tomonidan aytilgan asosiy tushunchalarni doskaga yozib boradi.

O'qituvchi: Barakalla! Demak, bizni birlashtiradigan qadriyatlar va umumiy maqsadlar jamiyat taraqqiyotida muhim o'rin tutadi. Bugungi loyiha ishimiz orqali ana shu tushunchalarni chuqurroq o'rganamiz va “Yagona Vatan - yagona xalq”

g'oyasining mazmunini o'z ijodiy yondashuvimiz orqali ochib berishga harakat qilamiz.

Endi guruhlar tomonidan tayyorlangan loyiha ishlarini ko'rib chiqamiz. Har bir guruhning fikri, izlanishi va ijodiy yondashuvi biz uchun muhim.

III. “Millatimiz fidoyilari” rukni (5 daqiqa)

O'qituvchi: Aziz o'quvchilar, xalqimiz tarixiga nazar tashlasak, yurt kelajagi, millat taqdiri va yoshlar ta'limi haqida qayg'urgan ko'plab ma'rifatparvar ajdodlarimizni ko'ramiz. XX asr boshlarida faoliyat olib borgan jadidlar ana shunday fidoyi ziyolilar edi.

Ular xalqni ilm-ma'rifatli qilish, zamonaviy bilimlarni egallash, yangi usul maktablarini tashkil etish, yosh avlodga sifatli ta'lim va tarbiya berish, ona tilimizni rivojlantirish hamda milliy madaniyat va tarixiy merosimizni asrashni o'z oldilariga muhim maqsad qilib qo'yganlar.

Bu borada Qayum Ramazon va Lutfulla Olimiy kabi ma'rifatparvarlarning faoliyati alohida ahamiyatga ega.

Qayum Ramazon va Lutfulla Olimiy o'z faoliyatlarini, avvalo, ta'lim va ma'rifat bilan bog'laganlar. Ular yangi usul maktablarida tahsil olib, keyinchalik o'zlari ham yosh avlodga ta'lim berganlar. Qayum Ramazon Toshkentdagi “Namuna” maktabida ta'lim olgan, Boku shahrida til va adabiyot yo'nalishida bilimni oshirgan. Lutfulla Olimiy esa Namanganda yangi usul maktabi ochib, muallimlik faoliyatini boshlagan va “Namuna”, “Turon” kabi maktablarda yoshlarni o'qitgan.

Ularning faoliyati faqat maktab va dars berish bilan cheklanib qolmagan. Qayum Ramazon o'zbek tili, adabiyoti va imlo masalalarini o'rganib, “Ona tili”, “O'zbek tili saboqligi”, “O'zbek tili imlo qoidolari” kabi asarlarni yaratishda ishtirok etgan. Lutfulla Olimiy esa milliy ta'lim va madaniyat rivojiga hissa qo'shib, yangi o'zbek alifbosi masalalarida faol qatnashgan, tarixiy-adabiy merosni o'rganishga e'tibor qaratgan.

Ular Abdurauf Fitrat va boshqa ma'rifatparvar ziyolilar bilan hamkorlikda milliy til, adabiyot, tarix va madaniyatni o'rganish hamda rivojlantirishga xizmat qilganlar. Qayum Ramazon “Chig'atoy gurungi” faoliyatida qatnashib, turkiy til va adabiy merosni o'rganishga hissa qo'shgan bo'lsa, Lutfulla Olimiy Abdurauf Fitrat bilan birgalikda Yusuf Xos Hojibning “Qutadg'u bilig” asarining Namangan nusxasini ilmiy muomalaga kiritishda ishtirok etgan.

Afsuski, ularning ilm-ma'rifat, milliy o'zlik va xalq kelajagi yo'lidagi faoliyati qatag'on siyosati davrida to'xtatildi. Qayum Ramazon 1937-yilda qamoqqa olinib, 1938-yilda qatl etilgan. Lutfulla Olimiy ham qatag'on siyosatining qurboni bo'lgan.

Ammo ularning hayoti va ilmiy-ma'rifiy merosi bugungi avlod uchun katta saboq bo'lib qolmoqda. Ular bizga xalq kelajagi uchun xizmat qilish, ilm olish va ilm berish, ona tilini asrash, milliy merosni qadrlash hamda yosh avlod tarbiyasiga mas'uliyat bilan yondashish naqadar muhim ekanini ko'rsatib berdilar.

O'qituvchi: Demak, jadidlar faoliyatidan ko'rinib turibdiki, Vatanga xizmat faqat qurol yoki siyosat bilan emas, balki maktab ochish, bolaga ta'lim berish,

kitob yozish, ona tilini rivojlantirish, tarixiy merosni asrash va kelajak avlod uchun bilim yaratish orqali ham amalga oshiriladi. Bugungi yoshlar uchun ham bu juda muhim saboqdir. Chunki ilmi, ma'rifatli va o'z milliy o'zligini anglagan avlod - Yagona Vatan taraqqiyotining eng katta kuchidir. Shunday ekan, bugungi loyiha ishimiz orqali biz nafaqat bugungi jamiyatimizdagi birlik va hamjihatlikni, balki uning tarixiy ildizlarini ham anglashga harakat qilamiz.

Endi esa guruhlar tomonidan tayyorlangan loyiha ishlarini ko'rib chiqamiz. Har bir guruhning fikri, izlanishi va ijodiy yondashuvi biz uchun muhim.

IV. Asosiy qism - 20 daqiqa

O'qituvchi: Hurmatli o'quvchilar! Sizlarga uyga vazifa sifatida "Yagona Vatan - yagona xalq" g'oyasi mavzusida loyiha ishini tayyorlash topshirilgan edi. Bugun esa tayyorlagan loyihalaringizni birgalikda ko'rib chiqamiz, taqdimotlaringizni tinglaymiz va fikr almashamiz. Ushbu loyiha ishining asosiy maqsadi - "Yagona Vatan - yagona xalq" g'oyasining mazmun-mohiyatini o'rganish va uni o'z ijodiy yondashuvingiz hamda zamonaviy raqamli vositalar orqali yoritib berishdir.

Loyiha ustida ishlash jarayonida sizlarga mavzuni o'rganish, asosiy g'oya va fikrlarni ajratib olish, mavzuga oid dalil va misollar to'plash, ijodiy mahsulot tayyorlash hamda tayyorlagan ishingizni himoya qilish va taqdim etish vazifasi berilgan edi.

Bugungi taqdimotlar davomida har bir guruhning ishiga e'tibor bilan quloq tutamiz. Taqdimot yakunida loyiha ishlarining mazmuni, ijodiy yondashuvi va mavzuni yoritib berish darajasi yuzasidan o'z fikrlarimizni bildiramiz.

Marhamat, guruhlar tayyorlab kelgan taqdimotlaringizni namoyish qilishingiz mumkin. Tinglaymiz!

Eslatma: Har bir guruhga taqdimotini namoyish qilishi uchun 3 daqiqa vaqt ajratiladi. Reglamentga amal qilamiz.

Guruhlar soni va taqdimot mavzulari nomi sinf jamoasidan kelib chiqqan holda o'qituvchi tomonidan belgilanadi.

1-guruh - "Bizni birlashtirgach kuch".

Mazkur guruh taqdimot davomida O'zbekiston jamiyatini birlashtiruvchi asosiy qadriyatlarni yoritib beradi. Taqdimotni tayyorlashda Vatanga muhabbat, tinchlik va osoyishtalik, xalq birdamligi va hamjihatlik, o'zaro hurmat va bag'rikenglik, umumiy tarix va madaniy meros, milliy qadriyatlar hamda kelajakka intilish kabi jihatlar alohida e'tibor beriladi. Har bir tanlangan qadriyatning jamiyatdagi ahamiyati qisqacha izohlanib, uning xalqni birlashtirish va mamlakat taraqqiyotidagi o'rni misollar asosida ochib beriladi.

2-guruh - "Mustaqillik bizga nima berdi?"

Mazkur guruh taqdimot davomida mustaqillikdan keyin O'zbekiston hayotida yuz bergan asosiy o'zgarish va imkoniyatlarni yoritib beradi. Taqdimotni tayyorlashda davlat va milliy davlatchilik, davlat ramzlari, ona tiliga e'tibor, milliy qadriyat va an'analarni tiklash, tarixiy merosga munosabat, ta'lim va ilm-fan,

xalqaro aloqalar, fuqarolarning huquq va erkinliklari yo'nalishlariga alohida ahamiyat beriladi.

3-guruh - “O‘zbekistondagi islohotlar”

Bu guruh ta'lim, tibbiyot, iqtisodiyot, tadbirkorlik, raqamlashtirish, davlat xizmatlari, mahalla va ijtimoiy himoya, ekologiya, yoshlar siyosati sohalaridagi islohotlarni yoritishi ko'zda tutiladi. Taqdimot davomida O'zbekiston hayotidagi 3–5 ta muhim islohot yo'nalishini tanlab olinadi. Har bir yo'nalishda “avval va hozir” yoki “muammo - yechim - natija” ko'rinishida ma'lumot tayyorlashadi.

O'qituvchi: Barakalla, aziz o'quvchilar! Har bir guruh o'z mavzusiga ijodiy yondashib, muhim fikr va xulosalarni taqdim etdi. Taqdimotlar orqali bizni birlashtiradigan qadriyatlar, mustaqillik yillarida mamlakatimiz hayotida yuz bergan o'zgarishlar va bugungi kunda amalga oshirilayotgan islohotlar haqida fikr almashdik.

Guruhlar taqdimotidan ko'rinib turibdiki, Vatan taraqqiyoti faqat davlat tomonidan amalga oshiriladigan ishlar bilan emas, balki har bir fuqaroning bilim olishi, mehnat qilishi, qonunlarga rioya qilishi va jamiyat hayotiga faol munosabatda bo'lishi bilan ham bog'liq.

Mustaqillik bizga o'z taraqqiyot yo'limizni belgilash, milliy qadriyatlarimizni asrash va rivojlantirish, zamonaviy bilim va texnologiyalarni egallash uchun keng imkoniyatlar yaratdi. Bugungi islohotlarning asosiy maqsadlaridan biri ham inson uchun munosib sharoit yaratish va mamlakatimiz taraqqiyotini ta'minlashdir.

Siz, yoshlar, bu jarayonlarning nafaqat kuzatuvchisi, balki kelajakdagi faol ishtirokchilarisiz. Shuning uchun bugundan boshlab bilim olish, zamonaviy texnologiyalardan to'g'ri foydalanish, o'z huquq va majburiyatlaringizni bilish hamda jamiyatdagi voqealarga mas'uliyat bilan munosabatda bo'lish muhim.

Endi esa bugungi hayotimizda yoshlar uchun muhim bo'lgan yana bir masala - **kiberxavfsizlik** haqida suhbatlashamiz.

V. Mustahkamlash - 5 daqiqa

“Biz uchun muhim” rukni

O'qituvchi: Aziz o'quvchilar, bugungi kunda internet va raqamli texnologiyalar hayotimizning ajralmas qismiga aylandi. Biz internet orqali bilim olamiz, muloqot qilamiz, turli xizmatlardan foydalanamiz va kerakli ma'lumotlarni izlaymiz. Biroq raqamli imkoniyatlardan foydalanish bilan birga, o'zimizni turli xavflardan himoya qilishni ham bilishimiz kerak.

Kiberxavfsizlik - internet va raqamli qurilmalardan foydalanishda shaxsiy ma'lumotlarimiz, hisoblarimiz va axborotlarimizni himoya qilishga qaratilgan choralar majmuasidir.

Masalan, telefon raqami, parol, bank karta ma'lumotlari, shaxsiy hujjatlar yoki akkauntlarga kirish ma'lumotlarini begona insonlarga yuborish xavfli bo'lishi mumkin. Shuningdek, noma'lum havolalarni ochish, ishonchsiz fayllarni yuklab olish yoki begona shaxslarning shubhali xabarlariga javob berish ham turli muammolarga sabab bo'lishi mumkin.

Shu sababli har birimiz internetdan foydalanishda ehtiyotkor, mas'uliyatli va axborotga tanqidiy yondashadigan foydalanuvchi bo'lishimiz kerak.

O'qituvchi: Keling, bu mavzu yuzasidan birgalikda fikr yuritamiz:

Internetda shaxsiy ma'lumotlaringizni himoya qilish uchun nimalarga e'tibor berishimiz kerak?

Noma'lum havola yoki xabar kelganda qanday yo'l tutish kerak?

Nima uchun kuchli va murakkab paroldan foydalanish muhim?

Ijtimoiy tarmoqlarda har qanday ma'lumotga ishonish mumkinmi?

Sizningcha, yoshlarning kiberxavfsizlik qoidalarini bilishi nima uchun muhim?

O'quvchilar: O'quvchilar o'z fikrlarini bayon qiladilar.

O'qituvchi: Demak, zamonaviy va raqamli dunyoda bilimli bo'lishning o'zi yetarli emas. Bilim va texnologiyalardan xavfsiz, mas'uliyatli hamda to'g'ri foydalanishni ham bilishimiz kerak.

Bu ham bugungi kunda o'zimizga, oilamizga va jamiyatimizga bo'lgan mas'uliyatimizning muhim ko'rinishlaridan biridir.

VI. Uyga vazifa - 5 daqiqa

O'qituvchi tomonidan o'quvchilarning mashg'ulot davomida olgan taassurotlari tinglanadi, fikr almashinadi.

“Yangi O'zbekiston - yangi yutuqlar maskani” mavzusida qisqa esse yozish.